

Výpočty dle scénářů možného útlumu uhlí

Uhelná Komise

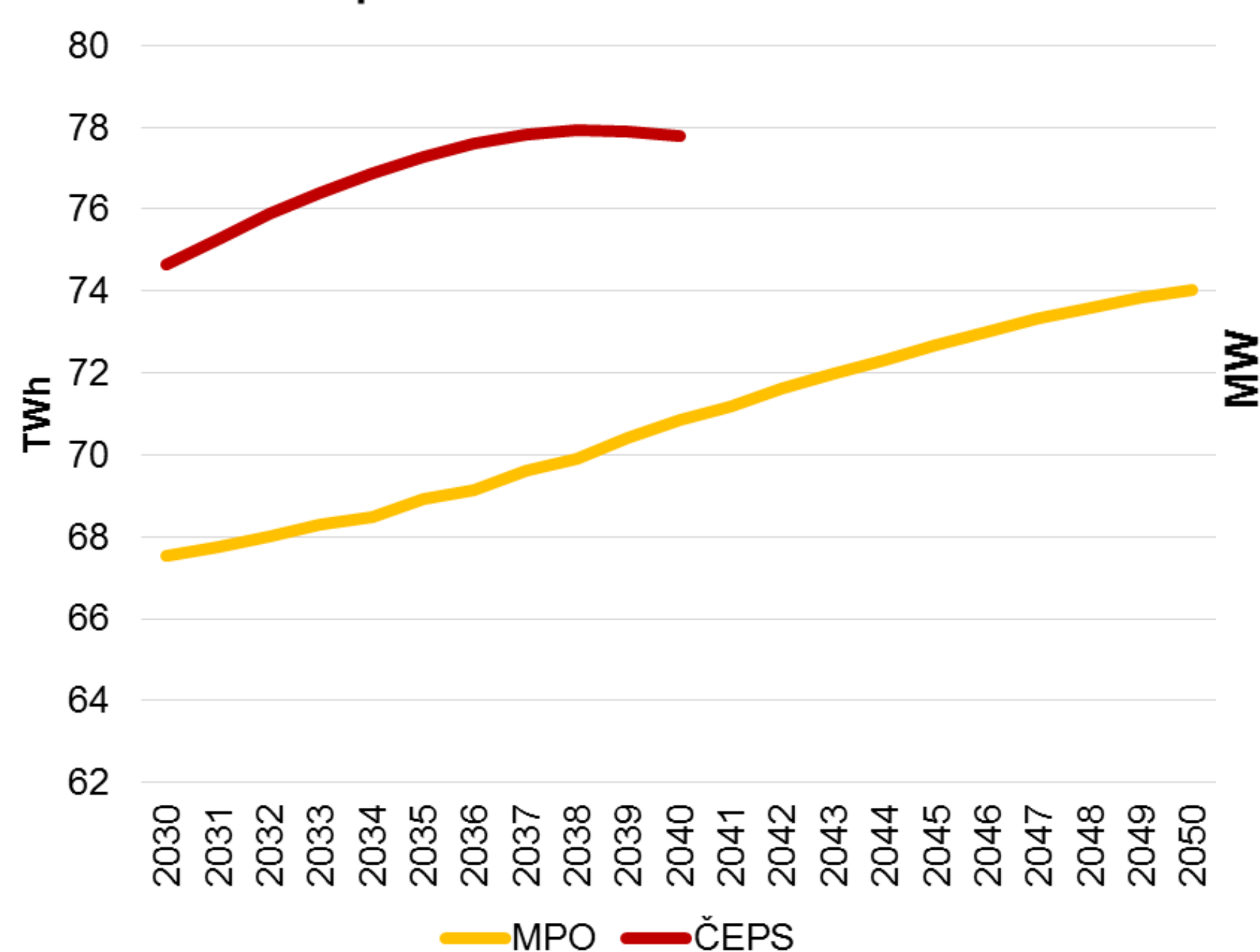
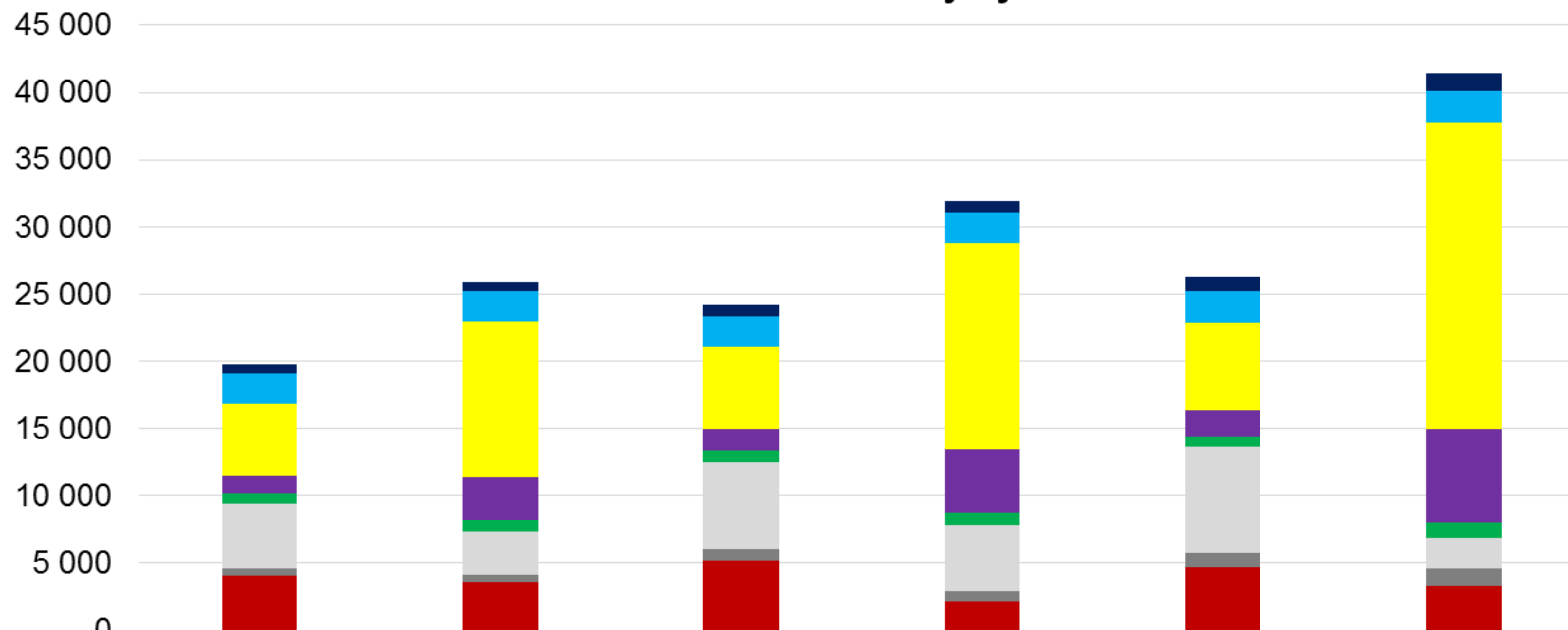
9.3.2020 - aktualizace

Základní předpoklady

- Hodinový model UC v Powrsym
- ČR jako samostatný uzel bez propojení na okolní státy
- Parametry v souladu s modelováním ENTSO-E TYNDP
 - Ceny paliv a povolenek CO₂ (TYNDP National Trends, WEO2018)
 - Simulace výpadků a odstávek
 - Bez vyhodnocení podpůrných služeb
- Spotřeba dle MPO včetně zahrnutí ztrát v sítích PS a DS
- Zdrojová základna dle poskytnutých předpokladů od MPO, bateriová akumulace dle ČEPS
 - Účinnost cyklu 85 %, poměr výkon/energie 1:2, týdenní optimalizace (na konci týdne se dostane do výchozího stavu tj. nabití 60 % akumulátoru)
- Spočítáno na klimatických podmínkách roku 1984 (nejvíce odpovídá normálovému průběhu počasí)
 - Pan-evropská klimatická databáze (PECD)
 - Využití FVE podle „průměrného“ roku 1984 je 1050 h a u VTE 2720 h (Dle průměru klimatických let 2016-2007 let vychází 1054 h, resp 2640 h)
 - U VTE se počítá na základě očekávaných parametrů pro rok 2040 (průměrná výška) => vyšší využití

Uvažované scénáře

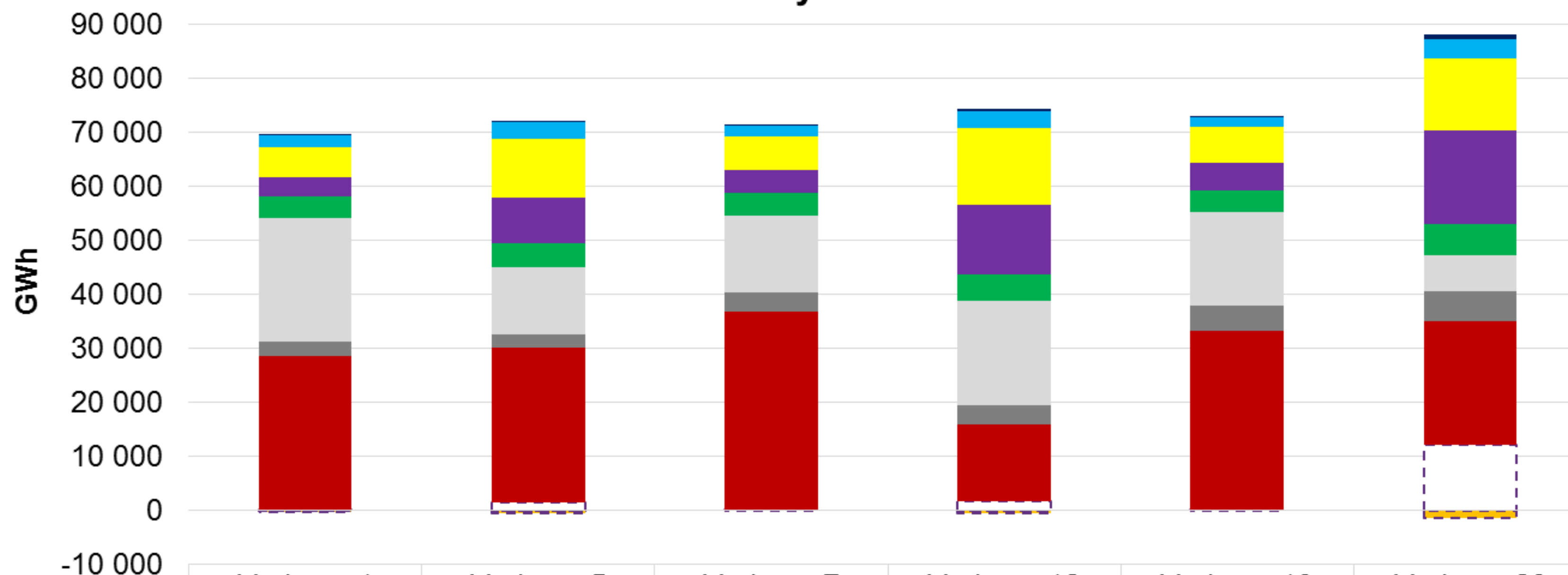
	Útlum uhlí	Jaderné zdroje	OZE
Varianta 1	2035	JEDU do roku 2045-2047, nový blok JEDU v roce 2036	Vnitrostátní plán
Varianta 5	2035	JEDU do roku 2035-2037, nový blok JEDU v roce 2036	dle KOZE
Varianta 7	2040	JEDU do roku 2045-2047, nový blok JEDU v roce 2036	Vnitrostátní plán
Varianta 12	2040	JEDU do roku 2035-2037, bez nových bloků	dle KOZE
Varianta 13	2045	JEDU do roku 2045-2047, nový blok JEDU v roce 2036	Vnitrostátní plán
Varianta 23	2050	JEDU do roku 2035-2037, nový blok JEDU v roce 2036	dle KOZE

Netto spotřeba ČR včetně ztrát v sítích

Netto instalovaný výkon

	Varianta 1 (2035)	Varianta 5 (2035)	Varianta 7 (2040)	Varianta 12 (2040)	Varianta 13 (2045)	Varianta 23 (2050)
Bateriová akumulace	630 MW	630 MW	812 MW	812 MW	1 038 MW	1 326 MW
Vodní a přečerpávací elektrárny	2 273 MW	2 273 MW	2 278 MW	2 278 MW	2 283 MW	2 289 MW
Fotovoltaické elektrárny	5 321 MW	11 603 MW	6 129 MW	15 325 MW	6 573 MW	22 770 MW
Větrné elektrárny	1 302 MW	3 158 MW	1 623 MW	4 737 MW	1 901 MW	6 974 MW
Ostatní OZE	815 MW	905 MW	846 MW	991 MW	835 MW	1 144 MW
Plynové elektrárny	4 741 MW	3 162 MW	6 471 MW	4 817 MW	7 829 MW	2 320 MW
Plynová kogenerace	588 MW	588 MW	828 MW	828 MW	1 068 MW	1 308 MW
Jaderné elektrárny	4 054 MW	3 572 MW	5 188 MW	2 126 MW	4 706 MW	3 260 MW

Výsledky

Výroba

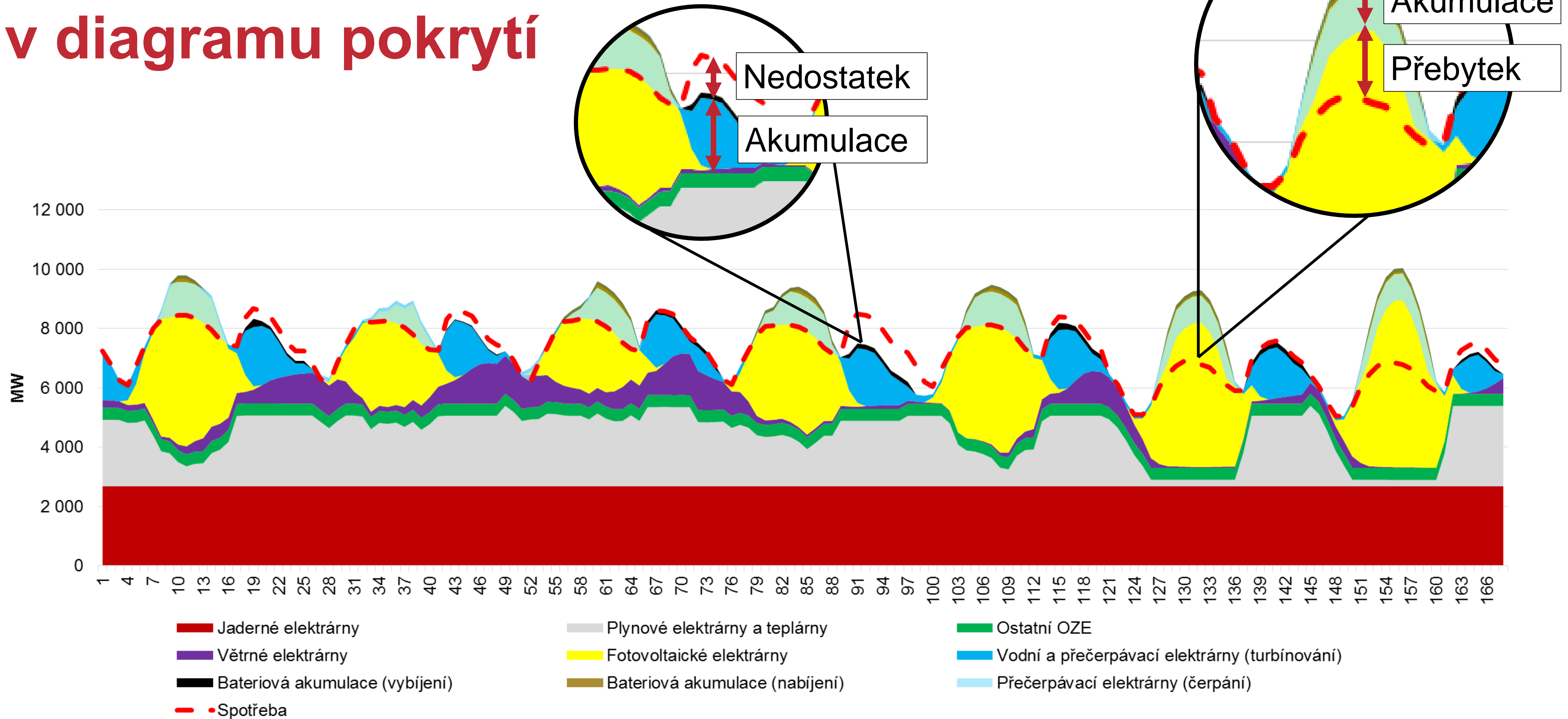
	Varianta 1 (2035)	Varianta 5 (2035)	Varianta 7 (2040)	Varianta 12 (2040)	Varianta 13 (2045)	Varianta 23 (2050)
■ Bateriová akumulace	16 GWh	243 GWh	33 GWh	328 GWh	23 GWh	874 GWh
■ Vodní a přečerpávací elektrárny	2 226 GWh	3 228 GWh	1 886 GWh	3 061 GWh	1 822 GWh	3 599 GWh
■ Fotovoltaické elektrárny	5 575 GWh	10 781 GWh	6 260 GWh	14 327 GWh	6 774 GWh	13 309 GWh
■ Větrné elektrárny	3 540 GWh	8 476 GWh	4 362 GWh	12 843 GWh	5 136 GWh	17 433 GWh
■ Ostatní OZE	3 891 GWh	4 544 GWh	4 051 GWh	5 001 GWh	3 995 GWh	5 803 GWh
■ Plynové elektrárny	23 072 GWh	12 298 GWh	14 337 GWh	19 247 GWh	17 279 GWh	6 659 GWh
■ Plynová kogenerace	2 488 GWh	2 488 GWh	3 502 GWh	3 502 GWh	4 516 GWh	5 529 GWh
■ Jaderné elektrárny	28 698 GWh	28 698 GWh	36 622 GWh	14 217 GWh	33 220 GWh	22 895 GWh
□ Přebytek (potřeba exportu)	7 GWh	1 501 GWh	231 GWh	1 786 GWh	156 GWh	12 106 GWh
■ Nedostatek (potřeba importu)	-56 GWh	-410 GWh	0 GWh	-431 GWh	0 GWh	-1 347 GWh

Využití výkonu – kapacitní faktor

T _m [h]	Varianta 1 (2035)	Varianta 5 (2035)	Varianta 7 (2040)	Varianta 12 (2040)	Varianta 13 (2045)	Varianta 23 (2050)
Jaderné elektrárny	7 079	7 079	7 059	6 686	7 059	7 022
Plynové elektrárny	4 867	3 889	2 216	3 996	2 207	2 870
Plynová kogenerace	4 232	4 232	4 229	4 229	4 228	4 227
Větrné elektrárny	2 720	2 684	2 687	2 711	2 702	2 500
Fotovoltaické elektrárny	1 048	929	1 021	935	1 031	585
Vodní a přečerpávací elektrárny	980	1 420	828	1 344	798	1 572
Ostatní OZE	4 773	5 022	4 788	5 044	4 782	5 072
Bateriová akumulace	25	386	40	404	22	659

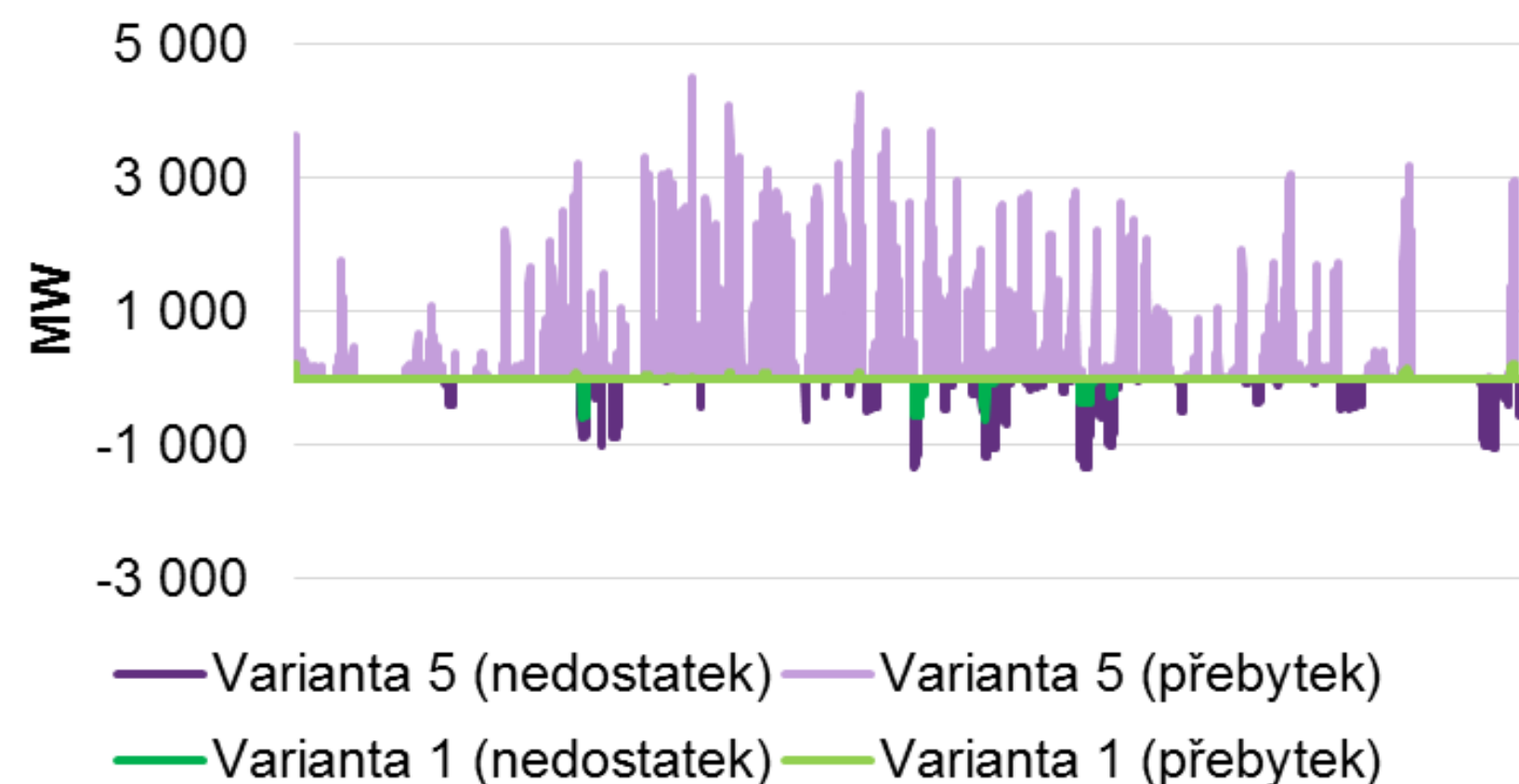
Maximální potenciál FVE a VTE vychází pro klimatický rok 1984 u FVE 1050 h a VTE 2720 h. V tabulce, kde je podíl vyrobené energie a instalovaného výkonu, se hodnoty nerovnají maximálnímu potenciálu, protože ve vyrobené energii není započítána přebytečná energie.

Ukázka výskytu přebytku a nedostatku v diagramu pokrytí

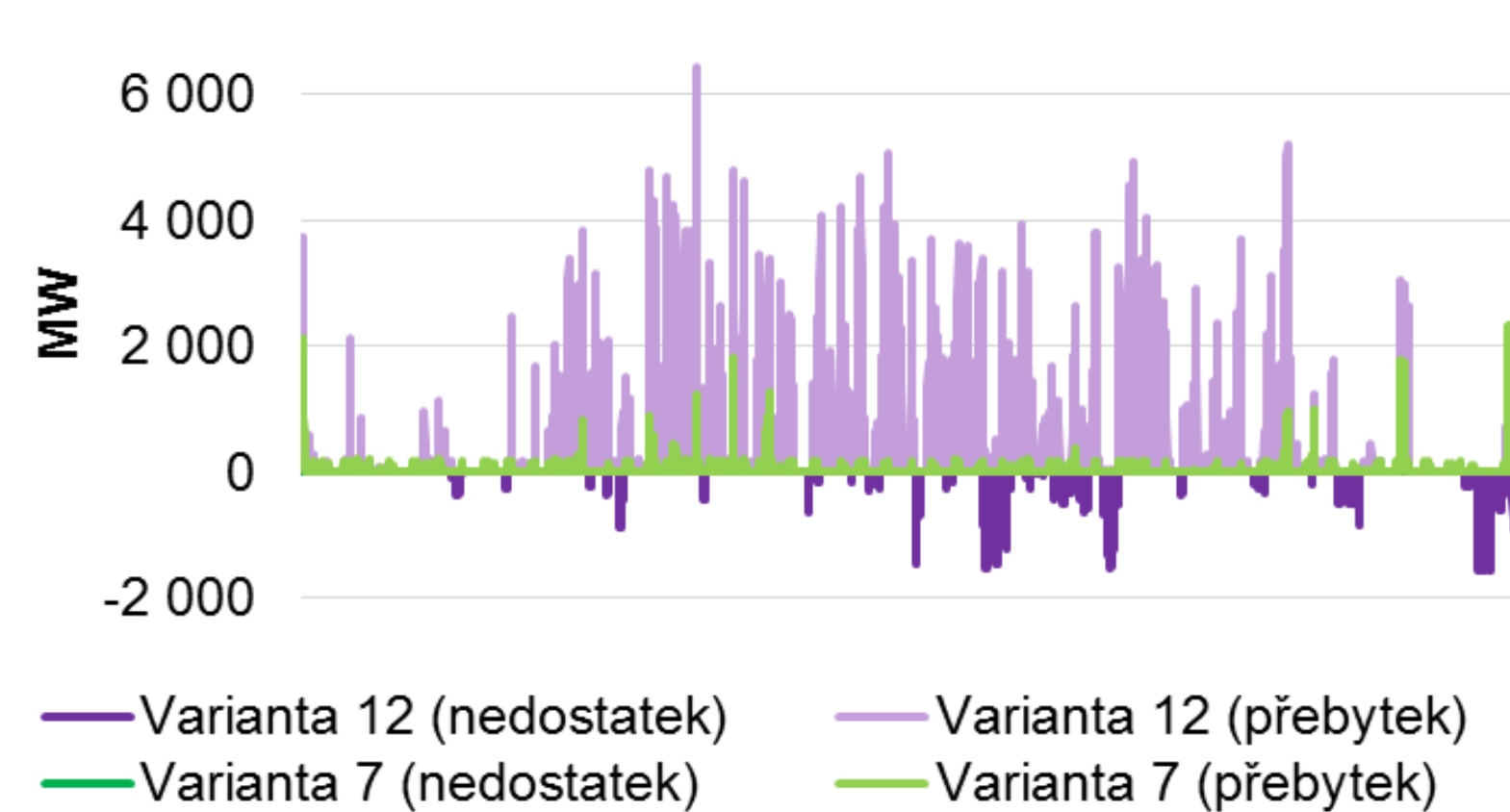

Časový průběh nedostatků a přebytků energie

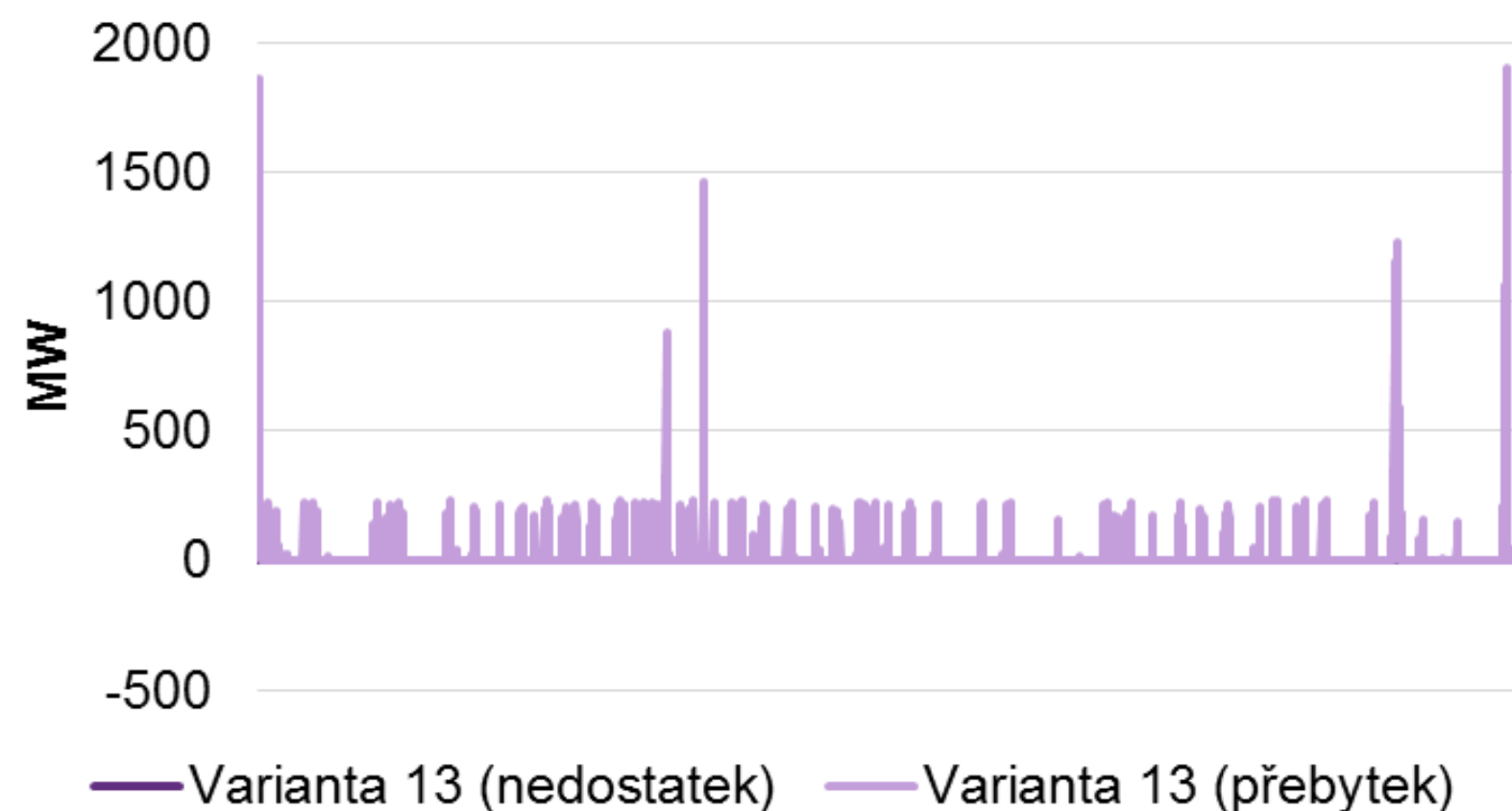
Potřeba exportu a importu 2035

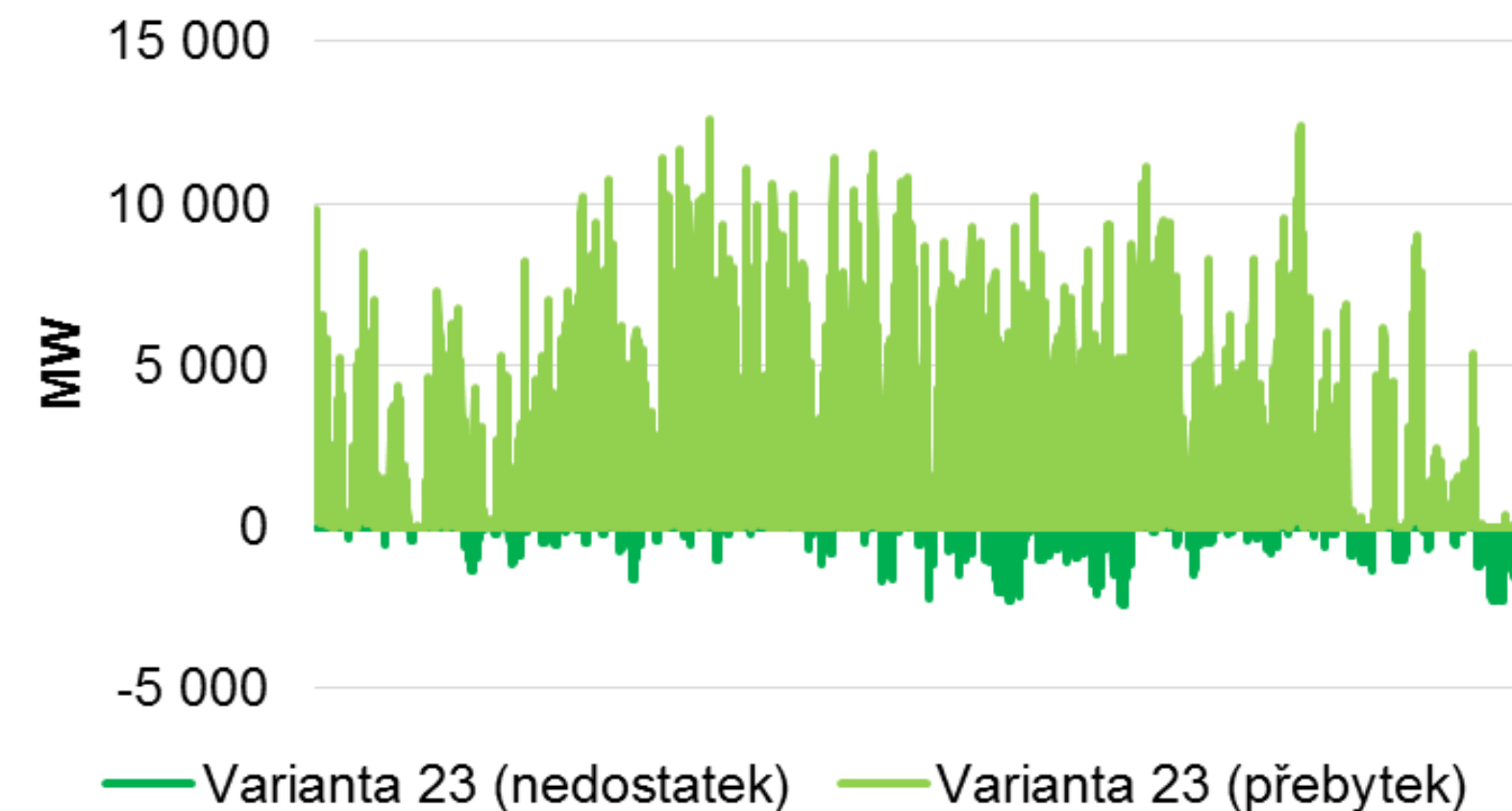
Potřeba exportu a importu 2040

Potřeba exportu a importu 2045

Potřeba exportu a importu 2050

Varianta	Počet hodin nedostatku
1	177
5	852
7	0
12	768
13	0
23	1649

Rozložení nedostatku v nepřetržitých blocích

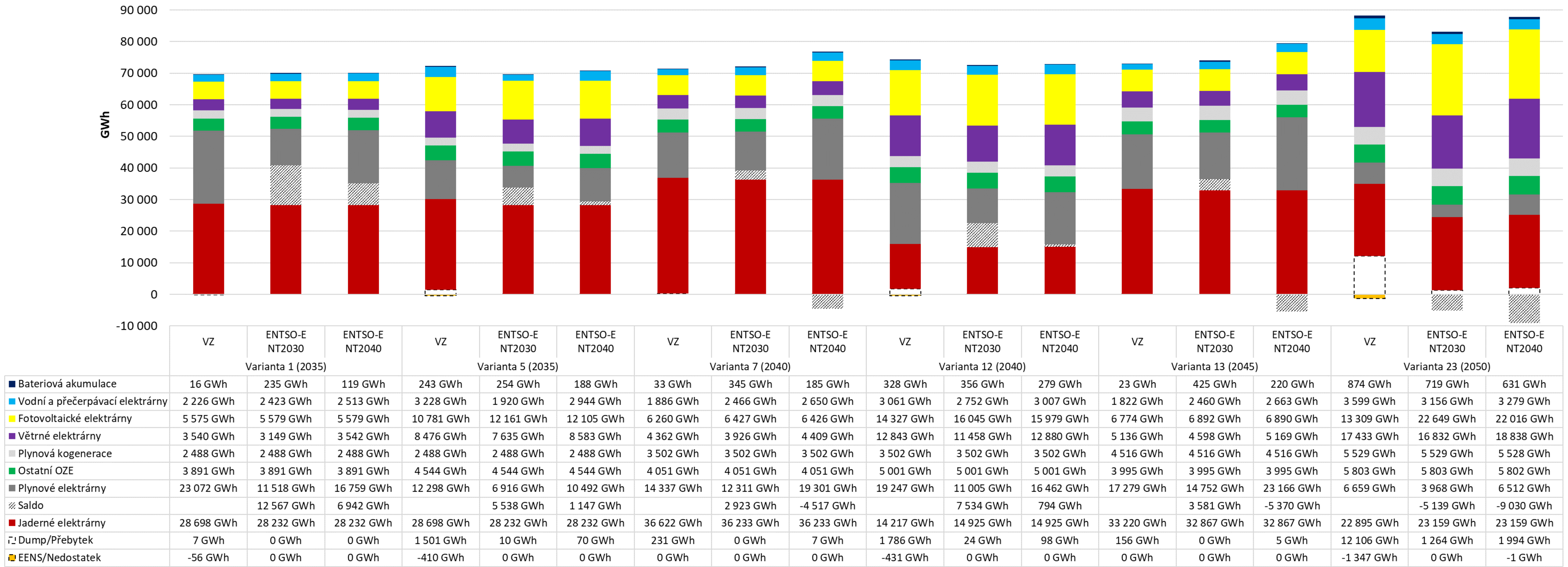
	1-5 hodin	6-10 hodin	11-15 hodin	16-20 hodin	21-25 hodin	26-30 hodin	31-35 hodin	36-40 hodin	41-45 hodin
Varianta 1	12	18	-	-	-	-	-	-	-
Varianta 5	25	49	23	4	1	-	-	-	-
Varianta 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varianta 12	22	41	24	-	1	-	-	1	-
Varianta 13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varianta 23	40	74	60	6	-	-	-	1	1

V evropském kontextu

- Dle zadání bylo všech šest původně spočítaných variant (1,5,7,12,13 a 23) vloženo do celoevropských modelů ENTSO-E
- Vznikl model ENTSO-E 2030 a model ENTSO-E 2040
- Oba modely ENTSO-E v sobě zahrnují nejlepší možné odhady evropských provozovatelů přenosových soustav z roku 2018/2019 (novější data nejsou k dispozici)
- Stejně jako v případě izolované soustavy byla využita simulace s hodinovým rozlišením
- Možnost přeshraničních přenosů energie byla definována podle očekávaných vyšší přeshraničních kapacit

Výsledky

Výroba

VZ = vlastní zabezpečení (tj. původní scénář odpovídající izolované ČR)

Využití výkonu – kapacitní faktor

	Varianta 1 (2035)			Varianta 5 (2035)			Varianta 7 (2040)			Varianta 12 (2040)			Varianta 13 (2045)			Varianta 23 (2050)		
T _m [h]	VZ	ENTSO-E NT2030	ENTSO-E NT2040	VZ	ENTSO-E NT2030	ENTSO-E NT2040	VZ	ENTSO-E NT2030	ENTSO-E NT2040	VZ	ENTSO-E NT2030	ENTSO-E NT2040	VZ	ENTSO-E NT2030	ENTSO-E NT2040	VZ	ENTSO-E NT2030	ENTSO-E NT2040
Jaderné elektrárny	7 079	6 964	6 964	7 079	6 964	6 964	7 059	6 984	6 984	6 686	7 019	7 019	7 059	6 984	6 984	7 022	7 103	7 103
Plynové elektrárny	4 867	2 429	3 535	3 889	2 187	3 318	2 216	1 902	2 983	3 996	2 285	3 417	2 207	1 884	2 959	2 870	1 710	2 807
Plynová kogenerace	4 232	4 232	4 232	4 232	4 232	4 232	4 229	4 229	4 229	4 229	4 229	4 229	4 228	4 228	4 228	4 227	4 227	4 227
Větrné elektrárny	2 720	2 420	2 721	2 684	2 417	2 718	2 687	2 418	2 716	2 711	2 419	2 719	2 702	2 419	2 720	2 500	2 414	2 701
Fotovoltaické elektrárny	1 048	1 049	1 049	929	1 048	1 043	1 021	1 049	1 048	935	1 047	1 043	1 031	1 049	1 048	585	995	967
Vodní a přečerpávací elektrárny	980	1 066	1 106	1 420	845	1 295	828	1 083	1 163	1 344	1 208	1 320	798	1 078	1 166	1 572	1 379	1 433
Ostatní OZE	4 773	4 773	4 773	5 022	5 022	5 022	4 788	4 788	4 788	5 044	5 044	5 044	4 782	4 782	4 782	5 072	5 072	5 072
Bateriová akumulace	25	373	188	386	403	298	40	425	228	404	439	344	22	409	212	659	542	476

Kapacitní faktor se počítá jako podíl vyrobené energie a instalovaného výkonu. Ve vyrobené energii není započítána případná přebytečná (zmařená) energie.

Zhodnocení výstupů scénářů UK z pohledu ČEPS

- Předpokládaný velmi mírný nárůst spotřeby se jeví jako příliš optimistický

V izolované soustavě:

- Vysoká míra neřiditelné výroby
vede k maření části energie (curtailment)
vysoké nároky na regulaci (rampy FVE)
- Obsahuje nové paroplynové zdroje na které nejsou smlouvy o připojení a které se provozují i s velmi nízkým využitím => ekonomicky neefektivní

V evropském modelu:

- Ještě nižší využití paroplynových zdrojů z důvodu levnějšího importu
- Eliminován nedostatek, minimalizován přebytek (pouze extrémní OZE varianta 2050 stále vysoké hodnoty zmařené energie)

Děkuji za pozornost

Ing. Zbyněk Kalina
kalinaz@ceps.cz